

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
Кафедра «Мистецтво співу»**

З. ТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

Сергеєнко О. М.
31 серпня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС. СОЛЬНИЙ СПІВ
(АКАДЕМІЧНИЙ)**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«СПІВ»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни **«Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний)** для здобувачів вищої освіти на базі освітньо-професійного рівня молодшого спеціаліста (180 кредитів ECTS, термін навчання 2 роки 10 місяців (одноразовий набір 2020 року)), галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Спів»**.

Розробники: Кочерга А. І. – народний артист України, завідувач кафедри «Мистецтво співу», професор кафедри «Мистецтво співу».

Матюшенко В. В. – заслужена артистка України, викладач кафедри «Мистецтво співу».

Бойко І. М. – голова ПЦК «Мистецтво співу», викладач кафедри «Мистецтво співу».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Мистецтво співу».

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Кочерга А. І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 19	Рік підготовки: 1- й; 2 - й; 3 - й	
Загальна кількість годин – 570	570	570
Кількість модулів – 6 Змістових модулів – 8	Семестр:	
Для денної форми навчання. Аудиторних тижневих годин: 1-й семестр – 16 х 3 години; 2-й семестр – 21 х 4 години; 3-й семестр – 16 х 4 години; 4-й семестр – 16 х 4 години; 5-й семестр – 16 х 4 години; 6-й семестр – 16 х 4 години; Самостійної роботи студента – 182 години. Для заочної форми навчання аудиторних годин: 1-й семестр – 16 годин; 2-й семестр – 18 годин; 3-й семестр – 18 годин; 4-й семестр – 18 годин; 5-й семестр – 20 годин; 6-й семестр – 22 години; Самостійної роботи студента – 458 годин.	1-й; 2-й; 3-й; 4-й; 5-й; 6-й.	1-й; 2-й; 3-й; 4-й; 5-й; 6-й.
	Лекції:	
	-	-
	Індивідуальні:	
	388	112
Вид підсумкового контролю: 1-й семестр – контрольне заняття; 2-й семестр – екзамен; 3-й семестр – залік; 4-й семестр – екзамен; 5-й семестр – залік; 6-й семестр – екзамен. Атестаційний кваліфікаційний екзамен.	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: сольний виступ, виконання концертної програми.	Самостійна робота:	
	182	458

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: розвинути голос студента, надати йому якостей, необхідних для професійної виконавської роботи. Виховати академічного співака – артиста-вокаліста з концертним репертуаром, високою вокально-виконавською культурою, який добре орієнтується в питаннях вокальної техніки, володіє методикою постановки голосу, в змозі надати педагогічну допомогу і продемонструвати необхідні вокальні прийоми.

Предмет навчальної дисципліни – сольний академічний спів (практичне засвоєння комплексу вокально-технічних навичок, опанування репертуаром, виконавською майстерністю).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем і концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни: засвоєння студентами практичних навичок академічного співу; вивчення теоретичних основ постановки академічного голосу; оволодіння прийомами вокальної техніки; опанування методиками викладання основ академічного сольного співу; вдосконалення виконавської майстерності; виховання музичного смаку, виконавської культури; розвиток вокального слуху та природних голосових даних, знайомство з творчістю видатних виконавців.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів» вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати	ПРН 5

його художню інтерпретацію.	
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний):

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) студенти повинні:

знати:

- теоретичні основи академічного сольного співу;
- процес звукоутворення та звуковедення у академічних голосів;

- методи та прийоми вироблення вірних співацьких навичок;
- процес вокально-дихальної опори звуку;
- резонатори голосу;
- атаки звуку та їх застосування;
- як працювати над усуненням голосових недоліків;
- етапи роботи над вокальними творами;
- принципи підбору репертуару для виконання та його опрацювання;
- комплекс вправ для розвитку власного голосу;
- власний концертний репертуар;
- вокальну та музичну термінологію;
- критерії виміру вокальної культури.

Вміти:

- володіти вокально-технічними навичками академічного співу, та вокальною технікою як засобом художньої виразності;
- користуватись здобутими вокально-технічними навичками у виконавській діяльності;
- користуватись вокально-дихальною опорою звуку;
- оцінювати власне виконання вокального твору;
- розкрити ідейно-художній зміст вокального твору, його характер;
- продемонструвати інтерпретацію твору, артистизм, музичне мислення;
- самостійно працювати над вдосконаленням вокально-технічних навичок, вокальними творами та готуватись до публічного виступу;
- творчо використовувати набуті знання в практичній діяльності.

Володіти навичками soft skills:

- навички самоорганізації;
- презентаційні навички;
- здатність оволодівати сучасною інформацією;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

4. 1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- експрес-опитування;
- виконання практичних завдань;
- сольний виступ (спів);
- виконання концертної програми;
- перевірка робочого зошиту;
- контрольне заняття;
- залік;
- екзамен;
- Атестаційний кваліфікаційний екзамен.

4. 2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (контрольне заняття, залік, екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (75 - 81), D (64 - 74), E (60 - 63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно-модульна система з переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «незадовільно»).

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному індивідуальному занятті. Оцінюється рівень виконання завдань аудиторної роботи та самостійної підготовки (динаміка засвоєння вокальних навичок та покращення співу, вивчення програмних творів, теоретичного матеріалу та його практичне засвоєння і відпрацювання на вправах, та під час роботи над вокальними творами), опрацювання літератури, відвідування

концертів, слухання відомих виконавців та аналізування їх виступів. Також враховується активність роботи студента на уроці, його здатність реагувати на зауваження викладача і виправляти помилки. Перевіряється ведення робочого зошиту і конспект теоретичного змісту тем.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

За темою:	Критерії оцінювання
5	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі та без помилок. Бере активну участь в роботі на уроці, виправляє помилки і швидко та на високому рівні засвоює вокальні навички. Відвідує концерти, вистави, вміє зробити аналіз співу. Опрацьовує обов'язкову та додаткову літературу Систематично веде робочий зошит. Конспект в повному обсязі.
4	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі. Активно реагує на зауваження викладача під час співу. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом тем, пов'язує його зі співом, але робить несуттєві неточності. Опрацьовує обов'язкову літературу. Практичні завдання виконує з незначними помилками. Демонструє достатній рівень засвоєння вокальних навичок. Конспект у повному обсязі
3 Мінімальний поріг оцінювання	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи не в повному обсязі. Практичні завдання виконує на задовільному рівні. В цілому володіє навчальним матеріалом тем, викладає його основний зміст, пов'язує зі співом, але у відповідях та при виконанні практичних завдань робить помилки. Задовільний рівень засвоєння вокальних навичок. В зошиті відсутня частина конспекту.
2	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи фрагментарно, зі значною кількістю помилок. Реагує на зауваження викладача, але засвоює вокальні навички занадто повільно. Слабкий рівень опанування вокальними навичками. Поверхово та фрагментарно ознайомлений з теоретичним матеріалом теми, не може пов'язати його з виконанням практичних завдань. Конспектування фрагментарне.
1	Частково володіє навчальним матеріалом тем, але погано в ньому орієнтується. Поганий рівень опанування вокальними навичками. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичною роботою на уроці та при виконанні завдань самостійної роботи. Практичні завдання виконує фрагментарно, з великою кількістю помилок. У відповідях на запитання не в змозі викласти зміст більшості питань теми, допускає при цьому значну кількість помилок. Конспектування фрагментарне.
0	Не володіє навчальним матеріалом, не засвоює вокально-технічні навички, не в змозі відповісти на теоретичні питання, не виконує

практичні завдання. Відсутній робочий зошит з дисципліни, або в ньому відсутні записи.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Весь обсяг роботи студента за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем - за поточний, семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за різні види завдань вказана в таблиці (100 балів).

Денна та заочна форми навчання

Модуль 1										
	Змістовий модуль 1									
	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	Разом за темами	Робочий зошит	Контрольне заняття	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 2										
	Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3						
	T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	Разом за темами	Робочий зошит	Екзамен	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 3										
	Змістовий модуль 4									
	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17	Т 18	Разом за темами	Робочий зошит	Залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 4										
	Змістовий модуль 5				Змістовий модуль 6					
	Т 19	Т 20	Т 21	Т 22	Т 23	Т 24	Разом за темами	Робочий зошит	Екзамен	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 5										
	Змістовий модуль 7									
	Т 25	Т 26	Т 27	Т 28	Т 29	Т 30	Разом за темами	Робочий зошит	Залік	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

Модуль 6										
	Змістовий модуль 8									
	T 31	T 32	T 33	T 34	T 35	T 36	Разом за темами	Робочий Зошит	Екзамен	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	30	5	30	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	30	5		
Сума балів							60			100

T 1, T 2 ... T 36 – теми занять.

Модульний (семестровий контроль)

Модульний контроль передбачає перевірку опанування студентом вокально-технічними навичками (відповідно завданням тем програми), та виконавською майстерністю. Під час модульного контролю студент виконує програмні твори, над якими працював протягом модулю. Кількість вивчених творів протягом модуля 6 - 8 і залежить від здібностей, працездатності студента та поставлених завдань. Виконавську програму складають вокальні твори різних жанрів. Рівень виконавської програми поступово ускладнюється.

Модуль 1	
Програма контрольного заняття:	Вокально-виконавські навички:
1. Вокаліз. 2. Старовинна арія. 3. Народна пісня. 4. Романс.	Чистота інтонування. Одна манера співу. Вірна атака (чистота співочого тону). Усунення затисків. Робота над кантиленою. Вокально-виконавська культура.
Модуль 2	
Програма екзамену:	Вокально-виконавські навички:
1. Арія українського композитора. 2. Народна пісня.	Додаються: Художні елементи (фразування, слово).

3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Координації та єдність у роботі всіх органів голосового апарату. Академічна манера співу.
Модуль 3	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Твір сучасного композитора.	Додаються: Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.
Модуль 4	
Програма екзамену:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс.	Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.
Модуль 5	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Додаються: Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.
Модуль 6	
Програма екзамену (допускний):	Вокально-виконавські навички:
Виконання творів програми Атестаційного кваліфікаційного екзамену. 1. Розгорнута оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс (солоспів). 5. Камерний твір західноєвропейського композитора. 6. Твір сучасного композитора. 7. Твір за вибором студента.	Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.

Критерії модульного (семестрового) оцінювання знань студентів

Контрольне заняття, залік, екзамен	Критерії оцінювання
	Студент
27 – 30	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог). Співає емоційно виразно, відчуває стиль, артистично, втілює художній задум. Має виконавську культуру. Відсутні вокально-технічні недоліки. Інтонація чиста, ритмічний малюнок точний.
23 – 26	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог), але фрагментарно може втратити кантилену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає емоційно, втілює художній задум. Демонструє хороший рівень виконавської культури. Присутні незначні вокально-технічні недоліки. Інтонація чиста, ритмічний малюнок точний.
18 – 22 18 Мінімальний поріг оцінювання	Виконує твори з засвоєнням окремих вокальних навичок (відповідно програмних вимог). На частині твору може втратити кантилену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає недостатньо емоційно. Рівень виконавської культури задовільний. Присутні вокально-технічні недоліки. Інтонація в основному чиста, присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок точний.
12 – 17	Виконує твори з поганим засвоєнням вокальних навичок (відповідно програмних вимог). Відсутня кантилена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає неемоційно. Рівень виконавської культури низький. Присутні значні вокально-технічні недоліки. Присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок точний.
1 – 11	Погано знає текст творів, плутає мелодію, ритмічний малюнок. Рівень засвоєння вокальних навичок низький (відповідно до програмних вимог). Присутні значні вокально-технічні недоліки. Відсутня

	кантилена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає невиразно, не розуміє ідеї та змісту твору. Вокальна культура відсутня.
0	Не може проспівати жодного твору. Присутні значні вокальні недоліки. Не опанував вокальними навичками відповідно до вимог програми. Інтонує фальшиво, ритмічний малюнок не вірний.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	5 Відмінно	A
82 – 89	4 Добре	B
74 – 81		C
64 – 73	3 Задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
0 – 34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5. 1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.

Тема 1. Призначення, мета, завдання, програмні вимоги, дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний). Критерії оцінювання виступів студентів.

Предмет, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» її творча специфіка, практична спрямованість та значення в професійній підготовці артиста-вокаліста. Програмні вимоги на кожен модуль (контрольне заняття, заліки, екзамени), критерії оцінювання.

Прослуховування студента. Визначення рівня його вокальної підготовки, музичного досвіду та планування траєкторії індивідуального творчого розвитку.

Робота над виробленням співочої постави. Основна постава корпусу співака (положення тулубу, голови, ніг). Підбір вправ для розспівування та розвитку голосу. Форми контролю співу – вокальний слух та співацькі відчуття. Розвиток вокального слуху. Виховання свідомого підходу до виконання вокально-технічних завдань. Ведення робочого зошиту.

Тема 2. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук та вокально-виконавську культуру.

Поняття про вокально-художній звук. Вокально-художній звук – це повноцінне і вільне звучання співацького голосу, яке досягається шляхом розумного і вмілого застосування всіх вокально-технічних прийомів і максимального виявлення вокально-акустичних та психофізичних особливостей голосового апарату в процесі співу.

Вокально-виконавська культура – поєднання технічної та художньо-образної складових при виконанні вокальних творів, яке вміщує традиції і новації в інтерпретації задуму композитора, форми і змісту, стилю і жанру

твору, розкриває творчій потенціал особистості вокаліста на рівні естетичного розвитку (інтереси, смаки, ціннісні орієнтації, світосприйняття, естетично спрямованої діяльності). Робота над творами програмного репертуару.

Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.

Голос академічного співака, основні характеристики голосу – тембр, діапазон, сила, вібрато, рівність, летючість, рухливість). Положення гортані при академічній манері співу. Методи досягнення природного прикритого звучання та стабільності в положенні гортані при співі.

Концентрація уваги студента на співацьких відчуттях.

Вимоги до професійного академічного голосу: єдиний механізм звукоутворення протягом всього діапазону, діапазон від двох октав, рівність голосних та ясність приголосних, дзвінкість, летючість, тембральна насиченість, рухливість, сила звучання.

Сучасні вимоги : тонке змикання, чистота співочого тону, спів «на стані вдиху», кантілена (вміння переводити звук на диханні), ясність дикції.

Робота над творами програмного репертуару.

Тема 4. Недоліки співочого голосу.

Обговорення основних недоліків техніки співу та причини їх виникнення. Носовий призвук, сиплість голосу, наспівування, форсування, відсутність чистого співочого тону, «відкритий» звук, спів «на горлі», спів «на нижній щелепі», тремоляція. «качання» голосу, «прямий» голос, нерівність голосних, регістрова нерівність, «спів на голосових зв'язках».

Робота над творами програмного репертуару. Робота над усуненням недоліків співу, позбавленням невірних співочих навичок та установок. Робота над координацією органів голосового апарату в процесі співу.

Тема 5. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.

Початковий момент звучання голосу - атака звуку. Види атаки. М'яка, тверда та придихова атаки, їх використання як засобів художньої виразності.

Засвоєння різних атак звуку. Подолання недоліків звукоутворення. Робота над оволодінням м'якої атаки звуку в роботі над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 6. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантилена як основний вид звуковедення у співі.

Кантилена як основний вид звуковедення в співі. Відмінність кантилени від співу на legato. Засоби досягнення кантиленного співу.

Приємний співу staccato. Відпрацювання legato і staccato у вправах. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до контрольного заняття.

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.

Тема 7. Співацьке дихання та опора.

Різне тлумачення і розуміння поняття «співацького дихання». Значення дихання в процесі співу. Науково – фізіологічний підхід до розуміння дихання і процесу співу. Координація в роботі дихання і голосових зв'язок. Фази співацького дихання – вдих, затримка, спів (видих), відпочинок.

Розуміння поняття «співацька опора». Суб'єктивні відчуття опори співаком. Формування навички відчуття співацької опори

Робота над опануванням вірних співацьких навичок. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 8. Недоліки співацького дихання.

Недоліки співацького дихання та методи їх усунення. «Поверхове» дихання, «заперте» дихання, «перебір дихання». Виховання вміння розподіляти дихання по фразах. Робота над усуненням недоліків бездиханного співу (осиплість, непопадання в ноту – «під'їзди»,

детонування). Виховання у студена навички контролю видиху. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 9. Резонування у співі.

Використання голосового ресурсу для повноцінного звучання та акустичного наповнення концертної (театральної) зали. Академічний спів – як засіб використання всіх людських співочих ресурсів і виявлення голосової природи людини.

Резонування як фізичне явище. Різні тлумачення в розумінні резонування голосу. Поняття вокальної «маски» та «високої позиції звучання». «Головний» звук.

Робота над формуванням вокального відчуття «високої позиції звучання». Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.

Тема 10. Етапи роботи над вокальним твором.

Відомості про авторів, час написання, ідея, зміст твору. Рух мелодії, прийоми мелодійного розвитку. Драматургія твору. Кульмінація. Визначення художніх завдань та засобів виразності. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 11. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.

Літературна основа вокального твору та її донесення до слухача. Дикція та артикуляція в співі. Формування голосних та приголосних в співі. Правила орфоєпії як сукупності вимовних норм літературної мови. Робота над дикцією. Вокальна дикція. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 12. Музичні засоби художньої виразності.

Розуміння задумів авторів вокального твору. Донесення до слухача. Майстерність володіння голосом як необхідна умова втілення художніх задумів.

Рух мелодії, штрихи, динамічні нюанси, темп і агогіка як засоби виразності. Емоційно виразне інтонування мелодії. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до екзамену.

Модуль 3.

Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.

Тема 13. Мелізматика як відбиття художнього стилю.

Використання мелізматика у вокальній музиці. Мелізми, або прикраси – сукупність мелодійних фігур (оборотів), які позначаються дрібними нотами або особливими умовними знаками. Використовуються переважно при виконанні старовинної та східної музики.

Колоратура (прикрашати) – сукупність орнаментальних, віртуозних прийомів у вокальній музиці.

Розбір творів програмного репертуару.

Тема 14. Форшлаг у вокальній музиці.

У вокальній музиці найбільш часто застосовуються короткий форшлаг. Короткий форшлаг – мелізм, який складається з одного, або кількох дуже коротких звуків, які виконуються перед основним звуком. Він виконується за рахунок основного звуку, перед яким знаходиться. Позначення короткого форшлагоу. Приклади застосування короткого форшлагоу у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 15. Мордент у вокальній музиці.

Мордент – мелізм, що складається з короткого допоміжного звуку, який розташований між основним звуком, що звучить два рази. Мордент виконується за рахунок основного звуку, над нотою якого стоїть знак морденту. Позначення морденту. Простий та перекреслений мордент. Приклади застосування морденту у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 16. Группетто у вокальній музиці.

Группетто - мелізм, який складається з кількох коротких звуків: верхнього допоміжного, основного, нижнього допоміжного і знову основного. Приклади використання группетто у вокальній музиці. Робота над творами програмного репертуару. Вивчення термінології.

Тема 17. Трель у вокальній музиці.

Трель – мелодична прикраса, що складається з двох сусідніх звуків, з яких нижній основний, а верхній – допоміжний, та які швидко змінюються між собою. Опанування студентом вмінням співати вокальні прикраси. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 18. Вокальна імпровізація.

Традиції вокальної імпровізації. Арія da capo. Каденції. Виявлення імпровізаційних здібностей студента та опанування навичкою імпровізації. Робота над каденціями. Традиційні каденції. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до заліку.

Модуль 4.

Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.

Тема 19. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.

Вокальна техніка як засіб художньої виразності. Застосування гам, арпеджіо, пасажів філірування звуку у вокальній музиці. Розбір творів програмного репертуару.

Тема 20. Гами (мажорні, мінорні, хроматичні).

Відпрацювання техніки співу мажорних і мінорних гам на вокальних вправах. Опанування вмінням співати хроматичну гаму вгору і вниз. Збереження чистоти інтонування півтонів. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 21. Арпеджіо мінорні і мажорні. Пасажі.

Відпрацювання техніки співу арпеджіо (коротких і довгих) на вокальних вправах. Опанування вмінням співати пасажі. Збереження чистоти інтонування у швидкому темпі. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 22. Філірування звуку.

Опанування майстерністю філірування звуку на вокальних вправах. Спів на витриманій ноті від *pp* до *ff* і від *ff* до *pp*. Робота над творами програмного репертуару.

Змістовий модуль 6. Опанування стилістикою виконання програмних творів.

Тема 23. Стил ь вокального твору та стил ьові особливості виконання.

Стил ь – поняття естетики в мистецтвознавстві, що фіксує системність виразних засобів. Це сукупність ознак, які характерні для мистецтва визначеного часу, напрямку, або притаманні індивідуальній манері митця.

Розуміння стилю вокального твору. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 24. Найбільш поширені стилі у вокальній музиці.

Виконавський стил ь *bel canto*. Особливості стилістики старовинної музики. Основні стилістичні риси музики класицизму. Основні стилістичні риси музики романтизму. Підготовка до екзамену.

Модуль 5.

Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.

Тема 25. Професійна майстерність вокаліста.

Оволодіння вокальною майстерністю, всім комплексом вокально-технічних і художніх завдань, достатніх для втілення художнього образу. Вільне володіння голосом на всьому діапазоні, динамікою, ритмічністю, чистою, виразною інтонацією, чіткою дикцією.

Відпрацювання вокальної майстерності. Обрання та розбір творів програмного репертуару.

Тема 26. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.

Творча індивідуальність музиканта-виконавця. Трактовка як індивідуальний внесок виконавця в прочитання музичного твору. Прослуховування вокального твору у виконанні різних вокалістів. Порівняння. Визначення особливостей виконання, образу, розкриття змісту. Робота над пошуком власної інтерпретації програмних творів.

Тема 27. Робота над подоланням вокально-технічних т труднощів.

Вокально - технічні утруднення при виконанні вокальних творів (швидкий, або дуже повільний темп твору, рух мелодії зі стрибками на великі інтервали, довгі фрази, незручна теситура, дикційні труднощі, великий діапазон твору), динаміка, мелодико-гармонічна та ритмічна структура, спеціальні вимоги виконавчого характеру.

Оволодіння вокальною майстерністю, всім комплексом вокально-технічних і художніх завдань, достатнім для втілення образу. Вільне володіння голосом на всьому діапазоні, динамікою, чітким ритмом, чистою, виразною інтонацією. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 28. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.

Особливості професії артиста-вокаліста. Загальна культура, вміння працювати в колективі, воля, різнобічність інтересів, відсутність «зіркової хвороби», вимогливість до себе, дисциплінованість, вміння дотримуватись режиму праці і життя. Цільність натури. Пошук власного виконавського стилю. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 29. Професійні якості співака.

Прагнення професійної досконалості, вільне володіння голосом та вокальною технікою, володіння майстерністю виконання творів у різних музичних стилях, вірно підібраний репертуар, підготовленість до сольної та ансамблевої роботи, відповідна музична професійна освіта, віра в свої творчі можливості, темперамент, музикальність, художньо-виконавська

культура, вміння винести на сцену результат всієї підготовчої роботи, читати ноти з листа, самостійно працювати.

Художній смак – це здатність людини адекватно оцінювати твори мистецтва. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 30. Формування вокально-виконавської культури.

Вдосконалення вокальної техніки, вивчення виконавських традицій, розвиток художнього мислення, збагачення емоційної палітри. Робота над творами програмного репертуару. Підготовка до заліку.

Модуль 6.

Змістовий модуль 8. Підготовка студента до самостійної професійної роботи.

Тема 31. Підготовка студента до самостійної роботи над голосом.

Формування навичок самостійної роботи над розвитком голосу. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення голосу та послідовності їх застосування в самостійній роботі. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 32. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.

Формування вміння самостійної роботи над вдосконаленням вокально-технічних навичок. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення вокально-технічних навичок. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 33. Підготовка студента до самостійної роботи над створенням художнього образу.

Творчий підхід до створення образу. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 34. Робота над розвитком музичного мислення.

Художнє і музичне мисленням. Розвиток художньої уяви. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 35. Підготовка студента до самостійної роботи над власним репертуаром.

Важливість вдалого підбору репертуару для музиканта-виконавця.
 Принципи підбору репертуару і відповідності до голосової природи.
 Поповнення репертуару. Робота над творами програмного репертуару.

Тема 36. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.

Підготовка програми до екзамену.

5. 2. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета, завдання, програмні вимоги, дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний). Критерії оцінювання виступів студентів.	3	2	1
Тема 2. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук та вокально-виконавську культуру.	6	4	2
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	10	6	4
Тема 4. Недоліки співочого голосу.	13	10	3
Тема 5. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	19	14	5
Тема 6. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	17	12	5
Разом за змістовим модулем 1:	68	48	20
Разом за модулем 1:	68	48	20
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 7. Співацьке дихання та опора.	22	16	6
Тема 8. Недоліки співацького дихання.	20	14	6
Тема 9. Резонування у співі.	18	14	4
Разом за змістовим модулем 2:	60	44	16

Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			
Тема 10. Етапи роботи над вокальним твором.	17	12	5
Тема 11. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	17	12	5
Тема 12. Музичні засоби художньої виразності.	24	16	8
Разом за змістовим модулем 3:	58	40	18
Разом за модулем 2:	118	84	34
Модуль 3			
Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 13. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	10	6	4
Тема 14. Форшлаг у вокальній музиці.	12	8	4
Тема 15. Мордент у вокальній музиці.	12	8	4
Тема 16. Группетто у вокальній музиці.	12	8	4
Тема 17. Трель у вокальній музиці.	24	16	8
Тема 18. Вокальна імпровізація.	26	18	8
Разом за змістовим модулем 4:	96	64	32
Разом за модулем 3:	96	64	32
Модуль 4			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 19. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	9	6	3
Тема 20. Гама (мажорні, мінорні, хроматичні).	18	12	6
Тема 21. Арпеджіо мінорні і мажорні. Пасажі.	18	12	6
Тема 22. Філірування звуку.	18	12	6
Разом за змістовим модулем 5:	63	42	21
Змістовий модуль 6. Опанування стилістикою виконання програмних творів.			
Тема 23. Стил вокального твору та стильові особливості виконання.	11	6	5
Тема 24. Найбільш поширені стилі у вокальній музиці	22	16	6
Разом за змістовим модулем 6:	33	22	11
Разом за модулем 4:	96	64	32
Модуль 5			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 25. Професійна майстерність вокаліста.	15	10	5
Тема 26. Інтерпретація вокального твору	15	10	5

(трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.			
Тема 27. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	18	12	6
Тема 28. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	15	10	5
Тема 29. Професійні якості співака.	18	12	6
Тема 30. Формування вокально-виконавської культури.	15	10	5
Разом за змістовим модулем 7:	96	64	32
Разом за модулем 5:	96	64	32
Модуль 6			
Змістовий модуль 8. Підготовка студента до самостійної професійної роботи.			
Тема 31. Підготовка студента до самостійної роботи над голосом.	15	10	5
Тема 32. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	16	10	6
Тема 33. Підготовка студента до самостійної роботи над створенням художнього образу.	15	10	5
Тема 34. Робота над розвитком музичного мислення.	15	10	5
Тема 35. Підготовка студента до самостійної роботи над власним репертуаром.	15	10	5
Тема 36. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	20	14	6
Разом за змістовим модулем 8:	96	64	32
Разом за модулем 6:	96	64	32
Усього:	570	388	182

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета, завдання, програмні вимоги, дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний). Критерії оцінювання виступів студентів.	3	1	2

Тема 2. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук та вокально-виконавську культуру.	6	2	4
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	10	2	8
Тема 4. Недоліки співочого голосу.	13	2	11
Тема 5. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	19	4	15
Тема 6. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	17	5	12
Разом за змістовим модулем 1:	68	16	52
Разом за модулем 1:	68	16	52
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 7. Співацьке дихання та опора.	22	4	18
Тема 8. Недоліки співацького дихання.	20	3	17
Тема 9. Резонування у співі.	18	2	16
Разом за змістовим модулем 2:	60	9	51
Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			
Тема 10. Етапи роботи над вокальним твором.	17	2	15
Тема 11. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	17	3	14
Тема 12. Музичні засоби художньої виразності.	24	4	20
Разом за змістовим модулем 3:	58	9	49
Разом за модулем 2:	118	18	100
Модуль 3			
Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 13. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	10	2	8
Тема 14. Форшлаг у вокальній музиці.	12	2	10
Тема 15. Мордент у вокальній музиці.	12	2	10
Тема 16. Групетто у вокальній музиці.	12	2	10
Тема 17. Трель у вокальній музиці.	24	4	20
Тема 18. Вокальна імпровізація.	26	6	20

Разом за змістовим модулем 4:	96	18	78
Разом за модулем 3:	96	18	78
Модуль 4			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 19. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	9	1	8
Тема 20. Гама (мажорні, мінорні, хроматичні).	18	4	14
Тема 21. Арпеджіо мінорні і мажорні. Пасажі.	18	4	14
Тема 22. Філірування звуку.	18	3	15
Разом за змістовим модулем 5:	63	12	51
Змістовий модуль 6. Опанування стилістикою виконання програмних творів.			
Тема 23. Стил вокального твору та стильові особливості виконання.	11	1	10
Тема 24. Найбільш поширені стилі у вокальній музиці.	22	5	17
Разом за змістовим модулем 6:	33	6	27
Разом за модулем 4:	96	18	78
Модуль 5			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 25. Професійна майстерність вокаліста.	15	3	12
Тема 26. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	15	3	12
Тема 27. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	18	4	14
Тема 28. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	15	3	12
Тема 29. Професійні якості співака.	18	4	14
Тема 30. Формування вокально-виконавської культури.	15	3	12
Разом за змістовим модулем 7:	96	20	76
Разом за модулем 5:	96	20	76
Модуль 6			
Змістовий модуль 8. Підготовка студента до самостійної професійної роботи.			
Тема 31. Підготовка студента до самостійної роботи над голосом.	15	3	12
Тема 32. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	16	3	13
Тема 33. Підготовка студента до самостійної роботи над створенням художнього образу.	15	3	12
Тема 34. Робота над розвитком музичного мислення.	15	3	12

Тема 35. Підготовка студента до самостійної роботи над власним репертуаром.	15	3	12
Тема 36. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	20	7	13
Разом за змістовим модулем 8:	96	22	74
Разом за модулем 6:	96	22	74
Усього:	570	112	458

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Призначення, мета, завдання, програмні вимоги, дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний). Критерії оцінювання виступів студентів.	1
2.	Тема 2. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук та вокально-виконавську культуру.	2
3.	Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	4
4.	Тема 4. Недоліки співочого голосу.	3
5.	Тема 5. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	5
6.	Тема 6. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	5
7.	Тема 7. Співацьке дихання та опора.	6
8.	Тема 8. Недоліки співацького дихання.	6
9.	Тема 9. Резонування у співі.	4
10.	Тема 10. Етапи роботи над вокальним твором.	5
11.	Тема 11. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	5
12.	Тема 12. Музичні засоби художньої виразності.	8
13.	Тема 13. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	4
14.	Тема 14. Форшлаг у вокальній музиці.	4
15.	Тема 15. Мордент у вокальній музиці.	4
16.	Тема 16. Груppetто у вокальній музиці.	4
17.	Тема 17. Трель у вокальній музиці.	8
18.	Тема 18. Вокальна імпровізація.	8
19.	Тема 19. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	3
20.	Тема 20. Гама (мажорні, мінорні, хроматичні).	6

21.	Тема 21. Арпеджіо мінорні і мажорні. Пасажі.	6
22.	Тема 22. Філірування звуку.	6
23.	Тема 23. Стил ь вокального твору та стил ьові особливості виконання.	5
24.	Тема 24. Найбільш поширені стилі у вокальній музиці.	6
25.	Тема 25. Професійна майстерність вокаліста.	5
26.	Тема 26. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	5
27.	Тема 27. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	6
28.	Тема 28. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	5
29.	Тема 29. Професійні якості співака.	6
30.	Тема 30. Формування вокально-виконавської культури.	5
31.	Тема 31. Підготовка студента до самостійної роботи над голосом.	5
32.	Тема 32. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	6
33.	Тема 33. Підготовка студента до самостійної роботи над створенням художнього образу.	5
34.	Тема 34. Робота над розвитком музичного мислення.	5
35.	Тема 35. Підготовка студента до самостійної роботи над власним репертуаром.	5
36.	Тема 36. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	6
	Усього:	182

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Призначення, мета, завдання, програмні вимоги, дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний). Критерії оцінювання виступів студентів.	2
2.	Тема 2. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук та вокально-виконавську культуру.	4
3.	Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	8
4.	Тема 4. Недоліки співочого голосу.	11
5.	Тема 5. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	15
6.	Тема 6. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантилена як основний	12

	вид звуковедення у співі.	
7.	Тема 7. Співацьке дихання та опора.	18
8.	Тема 8. Недоліки співацького дихання.	17
9.	Тема 9. Резонування у співі.	16
10.	Тема 10. Етапи роботи над вокальним твором.	15
11.	Тема 11. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	14
12.	Тема 12. Музичні засоби художньої виразності.	20
13.	Тема 13. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	8
14.	Тема 14. Форшлаг у вокальній музиці.	10
15.	Тема 15. Мордент у вокальній музиці.	10
16.	Тема 16. Групетто у вокальній музиці.	10
17.	Тема 17. Трель у вокальній музиці.	20
18.	Тема 18. Вокальна імпровізація.	20
19.	Тема 19. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	8
20.	Тема 20. Гама (мажорні, мінорні, хроматичні).	14
21.	Тема 21. Арпеджіо мінорні і мажорні. Пасажі.	14
22.	Тема 22. Філірування звуку.	15
23.	Тема 23. Стил ь вокального твору та стил ьові особливості виконання.	10
24.	Тема 24. Найбільш поширені стилі у вокальній музиці.	17
25.	Тема 25. Професійна майстерність вокаліста.	12
26.	Тема 26. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	12
27.	Тема 27. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	14
28.	Тема 28. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	12
29.	Тема 29. Професійні якості співака.	14
30.	Тема 30. Формування вокально-виконавської культури.	12
31.	Тема 31. Підготовка студента до самостійної роботи над голосом.	12
32.	Тема 32. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	13
33.	Тема 33. Підготовка студента до самостійної роботи над створенням художнього образу.	12
34.	Тема 34. Робота над розвитком музичного мислення.	12
35.	Тема 35. Підготовка студента до самостійної роботи над власним репертуаром.	12
36.	Тема 36. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	13
	Усього:	458

7. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

Для успішного вирішення завдань дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) використовуються як загальні дидактичні, так і спеціальні вокальні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний;
- бесіда;
- активізації сенсорно-слухових зв'язків;
- концентричний;
- репродуктивний;
- запам'ятовування звукового еталону;
- евристичний;
- творчій;
- практичний;
- емпіричний;
- внутрішнього інтонування;
- демонстрація і обговорення аудіо – та відео – матеріалів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти, фортепіано, звуко - та відео - записуючої та відтворюючої апаратури.

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань та індивідуальних особливостей творчого розвитку кожного студента.

Студент поступово опановує вмінням самостійно працювати над вокальними творами та покращенням співацьких навичок. Тому серед

завдань самостійної роботи – вдосконалення вокально-технічних навичок, робота над програмними творами, повторення теоретичного матеріалу та вокальної і музичної термінології, слухання видатних майстрів академічного співу, відвідування вистав і концертів, робота з літературою.

Під час виконання самостійних завдань закріплюються та збагачуються теоретичні знання, відпрацьовуються та вдосконалюються вокально-технічні навички. Студент поступово готується до здійснення самостійної професійної діяльності. Для кращого опанування вокальними навичками необхідно, щоб самостійна робота проводилась систематично.

Питання для самопідготовки.

1. Атака звуку. Охарактеризувати та вміти показати три види атаки звуку.
2. Співацьке дихання та опора.
3. Недоліки співацького дихання.
4. Поясніть зміст поняття «кантилена».
5. Найбільш поширені способи звуковедення у вокальній практиці.
6. Роль вокальних вправ і вокалізів в розвитку голосу.
7. Роль резонаторів в академічному співі. Дати визначення поняттю «висока співацька позиція».
7. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
8. Правила взяття дихання у співі вокальних творів.
9. Головні елементи музичної побудови у вокальній музиці.
10. Артикуляція, дикція, орфоепія в співі.
11. Вокально-технічні труднощі.
12. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
13. Сценічне виконання вокального твору.
14. Підготовка співаків до публічного виступу.
15. Інтоніяція. Форми контролю співу вокалістом.
16. Основні характеристики професійного академічного голосу.
17. Діапазон голосу. Назвати прізвища співаків з великим діапазоном.

18. Недоліки співацького голосу.
19. Сучасні вимоги до професійного академічного голосу.
20. Проблеми чистого інтонування мелодії та їх усунення.
21. Недоліки у співацькому диханні та їх подолання.
22. Вправи для усунення недоліків дикції та артикуляції в співі.
23. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
24. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
25. Назвати основні елементи вокальної техніки.
26. Мелізми у вокальному мистецтві.
27. Форшлаг. Проспівати форшлаг.
28. Группетто. Проспівати группетто.
29. Надати визначення поняттю «трактовка» вокального твору.
30. Роль вокальних вправ і вокалізів у розвитку голосу.
31. Пояснити поняття «вокальна майстерність».
32. Як самостійно працювати над розвитком голосу, або підтримувати голос у формі.
33. Як працювати самостійно над вокальними творами.
34. Як підготуватись до виступу на сцені.
35. Професійні та особистісні якості співака.
36. Художній смак та вокально-виконавська культура вокалістів.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10. 1. Основна література.

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів / В. Г. Антонюк. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.
2. Базиликут Б. О. Орфоепія в співі: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНК ім. І. Франка, 2001. – 126 с.

3. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : методичний посібник / Р. І. Біль. - Вінниця : Нова книга, 2013. – 232 с.
4. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) / О. Катрич. – Дрогобич: «Відродження», 2000. – 100 с.
5. Колодуб І. С. Практичні поради педагога – вокаліста / І. С. Колодуб. – К. : Музична Україна, 2010. – 54 с.
6. Мадешева Т. П. Співак і мова: навчальний посібник / Т. Мадешева. – Харків: Штрих, 2002. – 160 с.
7. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Посібник. Вінниця. Нова книга, 2013. – 176 с.

10. 2. Допоміжна література.

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Антонюк. – К. : Либідь, 2007. – 198 с.
2. Гребенюк Н. Є Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. – 269 с.
3. Гребенюк Н. Особистісно-орієнтовний підхід у розвитку індивідуальності співака / Наталія Євгенівна Гребенюк // Науковий вісник національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Музичне виконавство. Книга шоста – Вип. 14. – К., НМАУ, 2002. – С. 156-165.
4. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації / Мирослава Жишкович. Львів. : Львів. держ. муз академія ім. М. В. Лисенка, 2007. – 44 с.
5. Колодуб І. С. Теоретичні основи вокального мистецтва / І. С. Колодуб. – Харків : Видавництво «Промінь», 1998. – 119 с.
6. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни «Постановка голосу» / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 68 с.

7. Стасько Г. Голос людини і вокальна робота з ним: навч. видання / Стасько Г, Шуляр О. та ін.. Івано-Франківськ, 2010. – 336 с.

8. Юцевич Ю. Музика: словник – довідник / Ю. Юцевич. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2003. – 352 с.

9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник / Юрій Євгенович Юцевич. – К., 1998. – 98 с.

10. 3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JYfnIOtHRBg>

2. <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>

3. https://www.youtube.com/watch?v=yRiH-2_Jl2s

4. <https://gloriamusic.org.ua/noty-skachat>

5. <https://www.youtube.com/watch?v=qTTex-uCSpY>

6. <https://sydirvorobkevych.wixsite.com/choumimsv/бібліотека>

7. <https://music.dzherela.com.ua/skachat-noty/>

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022__н. р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), була покращена система оцінювання за модулем, внесено зміни до тематичної змістовності модулів, змісту тем, додано вимоги по професійному оцінюванню на модульному контролі для кожного модуля. Приведено у відповідність до нового Навчального плану розподілення годин індивідуальних занять на кожен модуль (семестр). Також було оновлено список рекомендованих джерел.

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н. р. **зі змінами.**

В результаті перегляду на засіданні кафедри «Мистецтво співу» робочої програми з дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) було внесено зміни до вимог по репертуару на кожен семестровий контроль, а також зміни до п. 10 робочої програми, а саме - складено список джерел інформації з опорою на україномовні та вітчизняні посібники, підручники і науково-методичні праці. Переглянуто список компетентностей і програмних результатів навчання, відповідно до «Освітньо-професійної програми «Спів» 2022 року.

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ А. І. Кочерга
(підпис)